

1531-во, 10-12 юни 2025 г.

(формат „Права на човека“)

H46-12 Мирослава Тодорова срещу България (жалба № 40072/13)

Наблюдение върху изпълнението на решенията на Европейския съд

Относитими документи

DH-DD(2025)337 , CM/Del/Dec(2024)1501/H46-9

Жалба	Дело	Решение от	Окончателно на	Индикатор за класификация
40072/13	МИРОСЛАВА ТОДОРОВА	19/10/2021	19/01/2022	Комплексен проблем

Описание на делото

Делото се отнася до дисциплинарни производства и санкции, наложени от Висшия съдебен съвет („ВСС“) в периода 2011-2015 г. на жалбоподателката - съдия, която в качеството си на председател на основното професионално сдружение на съдиите в България е критикувала ВСС и изпълнителната власт по различни теми, сред които назначенията на съдии, правителствената политика по отношение на независимостта на съдебната власт и действия в контекста на обществената загриженост относно корупцията. ВСС първо е наложил наказание намаляване на трудовото ѝ възнаграждение, а след това я е освободил дисциплинарно от длъжност като съдия с мотива, че е допуснала забавяния при воденето на делата си като съдия; това последно наказание е било обект на предварително изпълнение в продължение на една година, докато не е било отменено от Върховния административен съд („ВАС“) и жалбоподателката в крайна сметка е била наказана с понижаване в длъжност за две години в съд от по-ниска степен.

Подчертавайки фундаменталното значение на свободата на изразяване на мнение по въпроси от обществен интерес като функционирането на съдебната система или необходимостта от защита на независимостта на съдебната власт, Европейският съд е счел, че дисциплинарното производство и непропорционално тежките санкции, наложени на жалбоподателката, които са пряко свързани с критичните ѝ публични изявления, са представлявали намеса в упражняването на правото на свобода на изразяване, която не е била „необходима в едно демократично общество“. Той също така е установил (§ 176), че оспорваните мерки, особено тежката санкция дисциплинарно уволнение и предварителното ѝ изпълнение, са имали „смразяващ ефект“, както върху жалбоподателката, така и върху други съдии (нарушение на член 10 от Конвенцията). Освен това Съдът е приел, че преобладаващата цел на дисциплинарното производство и санкциите е била да се накаже и сплаши жалбоподателката заради нейната критика към ВСС и изпълнителната власт (нарушение на член 18 във връзка с член 10).

Състояние на изпълнението на решението

На 20 март и 23 май 2025 г. властите представиха допълнения (DH-DD(2025)337 и DH-DD(2025)603) към своя план за действие от 23 март 2023 г. (DH-DD(2023)394).

Индивидуални мерки:

При предишното си разглеждане през юни 2024 г. Комитетът, като отбеляза, че няма данни за продължаваща репресия по отношение на жалбоподателката и че предишните дисциплинарни наказания са заличени поради изтеклото време, заключи, че не са необходими допълнителни индивидуални мерки.

Общи мерки:*1) Предишни разглеждания от Комитета*

През юни 2023 г. Комитетът подчерта, че нарушението на член 18 по това дело показва необходимостта от засилени гаранции срещу упражняването на неправомерно влияние върху дисциплинарните производства чрез ВСС. През юни 2024 г. Комитетът приветства в това отношение конституционните изменения от декември 2023 г., с които се създаде нов ВСС за съдии („ВСС за съдии“), с мнозинство от членовете му да бъде избрано от техни колеги. Освен това той отбеляза няколко положителни предложения в проекта на нов Закон за съдебната власт от март 2024 г., отнасящи се, наред с другото, до комисия за номиниране, която да оценява кандидатите за членове на ВСС за съдии, избирани от парламента, и до ролята на съдебната власт при номинирането и избирането на инспектори на Инспектората към ВСС. Той отбеляза с интерес и неотдавнашната практика на съдийската колегия на ВСС, която се позовава на стандартите на Съвета на Европа относно свободата на изразяване на мнение на съдиите. Комитетът призова за гаранции срещу автоматичното налагане на наказващи мерки спрямо съдии, по отношение на които има висящо дисциплинарно производство. Освен това той поиска представяне на скорошни примери от съдебната практика на ВАС относно разглеждането на твърдения за неправомерна цел по дисциплинарни производства срещу съдии и настоятелно насърчи националните съдилища да вземат предвид практиката на Европейския съд в това отношение.

*2) Отноsimи развития и наскоро приети мерки¹**а) Решение на Конституционния съд („КС“) от 26 юли 2024 г.*

На 26 юли 2024 г. КС обяви за противоконституционни няколко от конституционните изменения от декември 2023 г. Той счете, че някои изменения са приети извън правомощията на обикновеното Народно събрание. Други изменения, като например тези, предвиждащи новият ВСС за съдии да се състои от мнозинство от съдии, избирани пряко от съдиите, сами по себе си не са проблематични, но се налага да бъдат обявени като невалидни поради тясната им свързаност с противоконституционните изменения. В тази връзка КС пояснява, че увеличаването на броя на съдии, избрани пряко от съдиите, в новия ВСС за съдии допринася за институционалната и функционалната независимост на съдебната власт.

В резултат на решението на Конституционния съд от 26 юли 2024 г. съответните конституционни разпоредби запазват редакцията си преди декември 2023 г. Съгласно действащите конституционни правила съдийската колегия на ВСС се състои от шестима съдии, избрани пряко от съдиите, шестима членове, избрани от парламента, и председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд.

б) Законодателни изменения от януари 2025 г. и обсъждане на избора на нов състав на ВСС

Сегашният ВСС функционира при мандат на всички избрани членове (22 от 25), който е изтекъл през 2022 г. и с намален брой членове, избрани пряко от съдиите. През януари 2025 г. Народното събрание прие изменения в Закона за съдебната власт, които предвиждат, наред с другото, че в срок от шест месеца (до 21 юли 2025 г.) Народното събрание и съдебната власт трябва да открият процедури за избор на нови членове на ВСС.² През март 2025 г. Пленумът на ВСС проведе обсъждане относно процедурите за избор на членове на ВСС, избирани пряко от съдиите.

¹ Представеното по-долу обобщение се основава на информация, предоставена от властите, както и на публично достъпни източници. Относно предишни мерки вж. бележките от разглеждането през юни 2023 г. (CM/Notes/1468/H46-7) и от разглеждането през юни 2024 г. (CM/Notes/1501/H46-9).

² Измененията също така предвиждат, че членовете на ВСС, чиито мандати са изтекли, не могат да участват в избора или освобождаването на председателите на двете върховни съдилища и на главния прокурор, а всички неприключени процедури за такива избори се прекратяват. Последните бяха оспорени от ВАС пред КС и се очаква решение по тях.

През май 2025 г., след решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 април 2025 г.,³ ВСС обсъди дали и как може да продължи да упражнява правомощията си, когато мандатът на изборните му членове е изтекъл. Инспекторатът на ВСС заяви, че оттук нататък ще се въздържа от образуване на дисциплинарни производства срещу съдии.

в) Проект за изменение на Закона за съдебната власт от декември 2024 г.

Не е налична информация, показваща, че след решението на КС от 26 юли 2024 г. е продължила работата по проекта на нов Закон за съдебната власт от март 2024 г. (който беше положително оценен от Комитета на министрите). Нов законопроект за изменение на Закона за съдебната власт е публикуван за обществено обсъждане през декември 2024 г. Той предвижда, наред с другото, най-малко половината от инспекторите на Инспектората към ВСС да бъдат назначавани измежду кандидатите, предложени от общото събрание на съдиите от двете върховни съдилища или от следователите и от прокурорите от висшите органи на прокуратурата [общото събрание на прокурорите от Върховната прокуратура и следователите от Националната следствена служба].⁴ Това е от значение за настоящото дело, тъй като съгласно действащия Закон за съдебната власт Инспекторатът към ВСС може да прави предложения за налагане на дисциплинарни наказания. Законопроектът предвижда също така нарушението на етичните правила да бъде самостоятелно основание за дисциплинарна отговорност, когато то не е маловажно. В него са изброени някои съществени етични принципи за поведение на съдиите, прокурорите и следователите.

г) Скорошна съдебна практика

Основната релевантна информация се отнася до съдебния контрол по дисциплинарните производства от 2022-2023 г., иницирани от тогавашния председател на Пловдивския окръжен съд (ПОС), в рамките на които двама съдии са се оплаквали от тормоз, упражнен заради критичните им забележки към ръководството. Съдийската колегия на ВСС е образувала дисциплинарни производства, но е отказала да наложи санкции във всички случаи, с изключение на един, и тези решения са потвърдени от ВАС. Колегията се е съгласила с налагането на забележка на една от съдиите за неоправдано забавяне на разглеждането на делата ѝ, но ВАС е отменил санкцията поради неправилна оценка на фактите.

След разглеждането на настоящото дело от Комитета през юни 2024 г. става ясно, че вече са приключили също така всички производства по жалбите, подадени от двамата съдии, информация за които беше комуникирана по-рано. Жалбите са били срещу заповеди на тогавашния председател на ПРС, лишавачи ги от финансови бонуси през 2022 г. поради висящи дисциплинарни производства, иницирани от него.⁵ Една от съдиите е твърдяла, че мярката е преследвала неправомерна цел да я санкционира за критичните ѝ забележки, в нарушение на член 18 от Конвенцията. В две от трите производства ВАС е отхвърлил жалбите на съдиите, постановявайки, че съответните правила не дават възможност за преценка. В третото производство друг състав на ВАС е върнал през декември 2023 г. делото на долната инстанция за събиране на доказателства във връзка с твърдението за неправомерна цел. На 18 март 2024 г. Пловдивският административен съд е отменил заповедта, с която съдията е била лишена от финансови бонуси, като е приел за установено въз основа на свидетелски показания и други доказателства, че тогавашният председател на ПРС е злоупотребил с дисциплинарните си правомощия по отношение на съдията, която е изразила несъгласие с методите му на управление на този съд. Това решение е станало окончателно.

Властите посочват, че полагат усилия за събиране на допълнителни примери от съдебната практика на ВАС, в които този съд е разгледал твърдения за неправомерна цел в рамките на дисциплинарни производства срещу съдии.

д) Скорошна практика на съдийската колегия на ВСС

През октомври 2023 г. колегията отказва да наложи дисциплинарно наказание на съдия за съобщение, което той е публикувал в социалните медии във връзка с публичен дебат относно функционирането на съдебната система.

³ Съдът на ЕС (по съединени дела C-313/23, C-316/23 и C-332/23) констатира, че е в противоречие с принципа на съдебната независимост, когато членовете на Инспектората на ВСС продължават да изпълняват правомощията си въпреки изтичането на мандата им (през 2020 г.) и удължаването на мандата им няма изрично правно основание и не е гарантирано, че то е ограничено във времето.

⁴ В обяснителния меморандум се посочва, че тези изменения целят да подобрят функционирането на Инспектората и да избегнат риска от политическо влияние, по-специално чрез включване на съдебната власт в подбора на инспекторите.

⁵ Съгласно Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдиите (приети от ВСС), допълнителни възнаграждения не се изплащат, докато има висящо дисциплинарно производство във връзка със забавяне на разглеждането на делата; те се изплащат, ако в крайна сметка не е наложена санкция.

През декември 2024 г. тя разглежда жалба на съдия относно твърдения за натиск, упражнен върху него чрез прокурорска проверка във връзка с отказа му да приложи разпоредба, която той счита за противоконституционна и противоречаща на правото на ЕС. Тази четиримесечна проверка приключва с отказ за образуване на досъдебно производство, но прокурорът изпраща преписката на по-горния съд за евентуално образуване/предложение за образуване на дисциплинарно производство срещу съдията за накърняване на авторитета на съдебната власт. Няма информация, която да сочи, че е последвало такова дисциплинарно производство. През февруари 2025 г. съдийската колегия на ВСС в декларация „категорично се противопоставя“ на всяко накърняване на независимостта на съдиите, оказване на натиск и влияние от страни в съдебното производство. Тя подчертава, че законоустановеният начин за проверка правилността на съдебно решение е неговото обжалване. Тя отбелязва също, че прокурорска проверка, образувана на основание несъгласие със съдебния акт, обуславя изводи за засягане независимостта на съдебната власт.

е) Публично достъпна информация за медийни или институционални атаки или сплашване на съдии⁶

През март 2024 г. няколко европейски асоциации на съдии изпращат отворено писмо до Съвета на Европа и Европейския съюз, в което изразяват силна загриженост относно натиск и сплашване на български съдии, кампании за очерняне в медиите и недостатъчната реакция на прокуратурата на заплахите и натиска върху съдии.⁷ Неотдавна, по повод прокурорската проверка срещу съдия във връзка със съдебно решение (вж. по-горе), съдии посочват в интервюта в медиите, че случаите на опити на прокурори да „дисциплинират“ съдии не са единични, което създава „смразяващ ефект“ върху всички съдии.⁸

ж) Становища на Европейската комисия за демокрация чрез право („Венецианската комисия“)

Венецианската комисия неведнъж е посочвала, че съставът на ВСС не е в пълно съответствие със стандартите на Съвета на Европа, наред с другото, защото членовете, избрани пряко от съдиите, съставляват по-малко от половината от всички членове на съдийската колегия.⁹ В становището си от 9 октомври 2023 г. относно проекта за изменение на Конституцията Венецианската комисия счита, че разделянето на ВСС на два отделни съвета (съдийски и прокурорски) и предвиждането на мнозинство от съдии, избрани пряко от техните колеги, в състава на новия ВСС за съдии, са в съответствие с нейните препоръки. Тя препоръчва двата съвета да могат да номинират кандидати за съответните инспекторати, които да бъдат назначавани от парламента, и само двата съвета да могат да ги отстраняват. Законът следва ясно да очертае правомощията на инспекторите, които не следва да накърняват конституционната роля на двата съвета по отношение на кариерното развитие на и дисциплинарните мерки спрямо съдиите и прокурорите. В становището си от 15 март 2024 г. относно Кодекса за етично поведение на съдиите комисията препоръчва Законът за съдебната власт да не препраща към разпоредбите на Кодекса като цяло основание за дисциплинарни производства, тъй като етичните кодекси съдържат широко формулирани разпоредби, неподходящи за пряко прилагане като дисциплинарни правила. Тя счита, че определянето на дисциплинарно нарушение по твърде общ начин (като например „значително“ или „тежко нарушение“ на Кодекса от страна на съдия) би било лишено от яснота и предвидимост.¹⁰

з) Становище на НПО

В становището си от 10 април 2025 г. Българският хелзинкски комитет твърди, че въпреки шестмесечния срок, определен през януари 2025 г. за организиране на избора на нов ВСС, не са започнали никакви процедури. Той подчертава необходимостта изборът да се проведе незабавно, тъй като мандатът на членовете на ВСС е изтекъл. Освен това той твърди, че освен обсъжданията във ВСС относно начините за провеждане на избори, не са предприети никакви съществени действия (DH-DD(2025)469).

Анализ на Секретариата

⁶ За предишни примери за атаки или доклади за сплашване на съдии вж. CM/Notes/1501/H46-9, становище на НПО от 2024 г. (DH-DD(2024)488-rev), доклад на Европейската комисия относно върховенството на закона за 2024 г., в главата, посветена на България, стр. 12 (SWD(2024)802 final) и CM/Notes/1501/H46-9.

⁷ За повече подробности вж. текста на съвместното писмо от 20 март 2024 г.

⁸ Вж. например тук и тук.

⁹ Вж. например слешно междинно становище относно проекта за нова Конституция, одобрено на 11 декември 2020 г., CDL-AD(2020)035-е (параграфи 44-45); становище от 7 октомври 2017 г. относно Закона за съдебната власт, CDL-AD(2017)018-е (параграфи 54-57).

¹⁰ Вж. становище от 9 октомври 2023 г. относно проекта за изменения на Конституцията (CDL-AD(2023)039); становище от 15 март 2024 г. относно Кодекса за етично поведение на съдиите (съвместно становище с DGI, CDL-AD(2024)004-е). За повече подробности вж. CM/Notes/1501/H46-9.

Общи мерки:*1) Нарушение на член 18 във връзка с член 10*

Трябва да се припомни, че за да се гарантира неповтарянето на нарушението, властите трябва да гарантират, че i) дисциплинарната процедура пред ВСС срещу съдии не се използва с неправомерна цел, както в случая на жалбоподателката, за да се предприемат репресии срещу нея заради критиките ѝ към ВСС и изпълнителната власт, и че ii) съдебният контрол от страна на ВАС ефективно защитава съдиите от репресии.

а) Мерки за предотвратяване на налагането на дисциплинарно наказание на съдия с неправомерна цел

Комитетът вече е подчертавал, че естеството на констатациите на Съда по член 18 по това дело показва необходимостта от засилени гаранции срещу неправомерно влияние върху ВСС. В това отношение обявяването за противоконституционни на съответните конституционни изменения от декември 2023 г., които изменения Комитетът на министрите е приветствал при последното разглеждане на настоящото дело, изглежда като влошаване на положението. Всъщност са обявени за невалидни правилата, предвиждащи мнозинство за членовете на новия ВСС за съдии, избирани пряко от съдиите, което щеше да осигури засилени гаранции в светлината на съответните препоръки на Венецианската комисия. В същото време КС заявява, че увеличаването на броя на членовете, избирани пряко от съдиите, допринася за институционалната и функционалната независимост на съдиите, което - без да се предопределя едно бъдещо решение на КС в това отношение - може да остави открита възможността за по-целенасочена бъдеща конституционна реформа.

В този контекст и в съответствие с предишните решения на Комитета по това дело се предлага властите да подновят усилията си за приемане на засилени институционални гаранции срещу неправомерно влияние върху дисциплинарни производства, провеждани от ВСС, по-специално като обърнат внимание на опасенията, изразени от Венецианската комисия и други органи на Съвета на Европа¹¹ относно състава на съдийската колегия на ВСС.

Освен това фактът, че сегашният ВСС продължава да функционира при изтекъл мандат от повече от две години на изборните му членове и с намален брой членове, избрани пряко от съдиите (които сега са явно малцинство), изглежда обезпокоително, тъй като това потенциално би могло да подкопае гаранциите срещу неправомерно влияние върху дисциплинарни производства чрез ВСС. Ето защо Комитетът би могъл да изрази силната си подкрепа за финализирането на текущите процеси по избор на нов ВСС.

В тази връзка следва да се отбележи, че предложенията от проекта на Закона за съдебната власт от март 2024 г. относно създаването на номинационна комисия, която да оценява кандидатите за членове на ВСС, избирани от Народното събрание, не са включени в настоящите усилия за реформи, въпреки че Комитетът ги е оценил като способни да ограничат рисковете от неправомерно влияние върху дисциплинарни производства. Поради това Комитетът би могъл да насърчи властите да продължат да проучват механизмите, гарантиращи, че членовете на съдийската колегия на ВСС, избирани от Народното събрание, ще бъдат предлагани съгласно правила, които биха могли да допринесат за ограничаване на риска от политизиране и свързаните с него рискове от злоупотреба с дисциплинарни производства.

Други важни аспекти за осигуряване на засилени гаранции срещу неправомерно влияние върху дисциплинарни производства, които Комитетът вече е посочвал, са свързани с потенциалната неяснота в ролята на Инспектората на ВСС при ангажиране на дисциплинарната отговорност на съдиите и начина на назначаване на инспекторите от Народното събрание. Ето защо е положително, че властите са предвидили в настоящия проект на Закон за съдебната власт от декември 2024 г., както и в предишния законопроект от март 2024 г., да засилят ролята на съдебната власт в процеса на номиниране и избор на инспектори, като по този начин укрепят независимостта на Инспектората. Би било положително този законодателен процес да се финализира бързо, за да се ускори изборът на нови инспектори, тъй като настоящият Инспекторат също функционира с изтекъл мандат на неговите членове. Освен това Комитетът би могъл отново да насърчи властите да вземат предвид препоръките на Венецианската комисия относно ясно разграничаване на правомощията на инспекторите.¹²

¹¹ Вж. CM/Notes/1468/H46-7 относно съответния доклад на Групата държави срещу корупцията (GRECO).

¹² Вж. CDL-AD(2023)039, параграф. 130. Вж. също така препоръката относно отстраняването на инспекторите.

Що се отнася до други мерки за гарантиране на неповтарянето на нарушението, властите биха могли да бъдат отново насърчени да разгледат препоръките на Венецианската комисия относно непригодността на разпоредбите, предвиждащи нарушение на етичните правила като пряко основание за дисциплинарна отговорност на съдиите.¹³ Те биха могли също така да бъдат приканени отново да обмислят гаранции срещу автоматичното налагане на наказващи мерки спрямо съдии (като лишаване от финансови бонуси, временно намаляване на заплатата или други подобни), по отношение на които има висящо дисциплинарно производство.

Освен това е положително, че в неотдавнашната си практика съдийската колегия на ВСС изглежда демонстрира готовност да отстоява свободата на изразяване на мнение на съдиите и да подкрепя институционално съдиите във връзка с нарушаване на тяхната независимост, включително натиск чрез евентуално дисциплинарно производство. Това е от особено значение в светлината на информацията за повтарящи се медийни и други атаки срещу съдии, особено когато съдиите могат да бъдат обект на атаки поради техните позиции, свързани със съдебната власт. Следва да се припомни, че европейските стандарти изискват съдиите да получават институционална подкрепа, когато са когато са оклеветявани или унижавани.¹⁴

Накрая, Комитетът би могъл отново настойчиво да насърчи властите да се възползват от съответния експертен опит на Съвета на Европа в усилията си за реформи, особено на Венецианската комисия.

б) Мерки за осигуряване на адекватен съдебен контрол

Що се отнася до дисциплинарните наказания, Комитетът вече е отбелязал, че ВАС изглежда има готовност да подложи на строг съдебен контрол твърдения, повдигнати от съдии в рамките на дисциплинарни производства, за нарушения на правото им на свобода на изразяване или за скрити мотиви, и е призовал за допълнителни примери от съдебната практика. Той е изискал също така да се изясни дали ВАС може да спре незабавното изпълнение на санкция и по причини, свързани с предотвратяване на нарушения на член 18 във връзка с член 10. Понастоящем властите полагат усилия да съберат такива примери и Комитетът би могъл да ги прикани да го информират за резултатите от тези усилия.

Що се отнася до други наказващи мерки, наложени във връзка с дисциплинарни производства, положителен е фактът, че неотдавна административен съд, след връщане на делото от ВАС, е подложил на задълбочена оценка негативна финансова мярка, наложена на съдия, като е установил, че тя е била наложена по неправилен начин като отмъщение за правомерно упражняване от страна на съдията на свободата ѝ на изразяване. Националните съдилища биха могли да бъдат насърчени да продължат да вземат предвид практиката на Европейския съд при разглеждането на подобни твърдения на съдии.

2) Нарушение на член 10

Следва да се припомни, че ако се вземат достатъчни мерки, за да се гарантира неповтарянето на нарушението по член 18 във връзка с член 10, те трябва да могат също така да допринесат решително за избягване на непропорционални ограничения на правото на свобода на изразяване на съдиите и на „смазващия ефект“ в това отношение.

Осигурено финансиране: ДА

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че това дело се отнася до дисциплинарни производства и санкции, наложени от Висшия съдебен съвет („ВСС“) срещу жалбоподателката, съдия, която в качеството си на председател на основното професионално сдружение на съдиите в България е критикувала ВСС и изпълнителната власт по различни теми, свързани със съдебната власт, което Европейският съд е намерил за непропорционална намеса в упражняването на нейната свобода на изразяване на мнение и преследващо преобладаващата цел да я накаже като възмездие за критиките ѝ към ВСС и изпълнителната власт (нарушения на чл. 10 и чл. 18 във връзка с чл. 10 от Конвенцията);

¹³ Вж. CDL-AD(2024)004-е, параграф. 59.

¹⁴ Вж. становище № 25 (2022 г.) относно свободата на изразяване на съдиите от Консултативния съвет на европейските съдии, CCJE(2022)4, параграф. 42.

2. отбелязаха, че относимите изменения на Конституцията от декември 2023 г., които Комитетът по-рано бе приветствал, междувременно са обявени за противоконституционни; припомниха, че тези изменения предвиждаха мнозинството от членовете на [нов] ВСС за съдии да се избират пряко от техните колеги съдии, и засилваха гаранциите срещу неправомерно влияние върху този орган, който отговаря за кариерата на съдиите; приканиха властите да подновят усилията си за приемане на такива засилени институционални гаранции в светлината на мотивите на решението на Конституционния съд и препоръките на Венецианската комисия;
3. подчертаха важността от бързо избиране на нов ВСС поради изтеклия през 2022 г. мандат на изборните му членове и фактът, че настоящият му състав функционира с намален брой членове, избрани пряко от съдиите, което теоретично би могло да подкопае гаранциите срещу неправомерно влияние върху дисциплинарните производства; насърчиха властите да продължат да проучват мерки, гарантиращи, че членовете на съдийската колегия на ВСС, избрани от парламента, ще бъдат предложени съгласно правила, които биха могли да допринесат за ограничаване на риска от политическо влияние върху ВСС;
4. отбелязаха с интерес настоящото законодателно предложение за предвиждане на роля на съдебната власт при номинирането и избирането на инспектори при Инспектората към ВСС, което би могло да ограничи рисковете от неправомерно влияние върху дисциплинарните производства, инициирани по предложения на Инспектората; отново насърчиха властите да вземат предвид препоръката на Венецианската комисия, че законът следва ясно да разграничи правомощията на инспекторите, за да не се накърнява конституционната роля на ВСС по отношение на дисциплината на съдиите;
5. повториха поканата си към властите да обмислят възможността за осигуряването на гаранции срещу автоматичното налагане на наказващи мерки спрямо съдии, по отношение на които има висящо дисциплинарно производство; отново ги насърчиха да разгледат препоръките на Венецианската комисия относно предвидимостта и яснотата на правилата за дисциплинарната отговорност на съдиите;
6. приветстваха неотдавнашната практика на съдийската колегия на ВСС, отстояваща свободата на изразяване на мнение на съдиите и подкрепяща институционално съдиите срещу нарушаване на тяхната независимост, включително срещу натиск чрез евентуално дисциплинарно производство; отбелязаха също така с интерес неотдавнашния пример на решение на административен съд, което подлага на задълбочена оценка твърдението на съдия, че мерките, предприети във връзка с висящо дисциплинарно производство, са били наложени като възмездие заради правомерно упражняване на свобода на изразяване; насърчиха националните съдилища да продължат да вземат предвид практиката на Европейския съд при разглеждането на подобни твърдения на съдии;
7. приканиха властите да информират Комитета относно техните усилия за събиране на скорошни примери от практиката на Върховния административен съд, разглеждащи твърдения за неправомерна цел в рамките на дисциплинарни производства срещу съдии; отново ги приканиха да изяснят дали Върховният административен съд може да спре незабавното изпълнение на наложено, но невлязло в сила дисциплинарно наказание, за да се избегнат нарушения на член 18 във връзка с член 10;
8. отново настойчиво насърчиха властите да се възползват от съответния експертен опит на Съвета на Европа в усилията си за реформи, особено на Венецианската комисия; приканиха ги да предоставят информация по горепосочените въпроси не по-късно от 31 декември 2025 г. и решиха да възобновят разглеждането на това дело на едно от заседанията във формат „Права на човека“ през 2026 г.